

Náměstkyně ministra Jindřiš Kitzbergerová a Jakub Dürr s ředitelkou Pedagogického muzea J. A. Komenského Markétou Pánkovou při zahájení výstavy „Odkaz J. A. Komenského. Tradice a výzvy české vzdělanosti Evropy“

ONDŘEJ LIŠKA SLOVO MINISTRA

Při pohledu na poslední dekádu vývoje českého školství jsme svědky negativních jevů, a to ať už jde o sestupný trend kvality výstupů vzdělávání nebo zhoršujícího se chování žáků. Přestaňme se tedy ukoľebávat frázemi o gruntovním českém školství, které své přednosti čerpá už z tradic c. a k. mocnářství. Naš vzdělávací systém jistě měl a má celou řadu dobrých vlastností, ale jako celek dlouhodobě zastarává. Příčin je celá řada, ale každého na prvním místě napadnou peníze. Právem.

Současná hospodářská krize znamená velkou příležitost přehodnotit přístup celé společnosti ke vzdělání. A možná je to příležitost poslední. Pan prezident si myslí, že kroky směřující k podpoře vzdělávání nejsou žádné protikrizové opatření. Má pravdu? Myslím, že ne.

Cíli, který je možné realizovat ve střednědobém horizontu, jsme na ministerstvu začali neformálně říkat Dobrá škola. Standard kvality profesí učitelů je důležitou součástí tohoto procesu. Okamžité efekty samozřejmě nelze očekávat. Příčiny dlouhodobého zhoršování výsledků našich žáků a žákyní jsou ostatně natolik hluboké, že je nelze vyřešit jednoduchou a rychlou chirurgickou operací. Česká společnost se ostatně dvacet let po listopadu 89 stala natolik skeptickou, že po okamžité účinnosti čehokoliv sice volají úplně všichni, ale nikdo ji ve skutečnosti neočekává, a to ani tehdy, kdy by to skutečně bylo na místě.

Všechny porevoluční vlády měly ve svých programových prohlášeních spoustu slov o významu vzdělání pro společnost, někdy ve vazbě na kulturu, mnohdy na ekonomiku, většinou na obojí. Všechny vlády také něco pro školství udělaly. Některé víc, jiné méně. Ale skutečné zásadního pokroku nedosáhl zatím nikdo.

Dobrou školu můžeme mít jen za podmínky významných investic. To jsou moje východiska pro debatu o rozpočtu na rok 2010, kterou povedu s ministrem financí a vládními partnery. „Chcete-li, pánové, změnu v kvalitě, musíte ji zaplatit.“

STANDARD KVALITY PROFESÍ UČITELE

Stejně jako řada dalších vyspělých evropských zemí, přikročila i Česká republika k vytvoření standardu kvality pedagogické profese. Jedním z mnoha důvodů pro vznik tohoto dokumentu je také snaha dát ředitelkám a ředitelům škol do ruky nástroj, díky němuž by mohli odměnit schopné a kvalifikované učitelky a učitele bez ohledu na věk a odpracovaná léta. Standard by se však měl stát také součástí širší diskuse, do které by se měla zapojit nejen školská veřejnost, ale i rodiče.

Učitelé byli v minulosti již několikrát vyzváni k diskuzi o tom či onom záměru Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, ale ne vždy mohli mít následně pocit, že jejich hlas byl vyslyšen. Případná skepse je tedy svým způsobem pochopitelná. **Pokud se však nepodaří docílit významného spoluúčasti pedagogů na vytváření standardu, nebude mít žádnou šanci na další úspěch.**

Proto také MŠMT nepředkládá k diskuzi hotový text. Takový postup by znamenal, že ministerstvo připouští jen kosmetické změny. Přitom opak je pravdou. Nezávislá expertní skupina, která hrubý návrh připravila, je připravena bavit se velmi otevřeně o nejrůznějších variantách. Stačí této nabídce k diskusi využít. Každý učitel by si měl uvědomit, že se zde připravuje dokument, který má sloužit i k hodnocení jeho práce a do budoucna otevřít systém atestací a kariérního růstu směrem k výrazně lepším platovým podmínkám. Kdo jiný je kompetentní vyjádřit se k otázce, co by měl pedagog umět, než právě pedagog?

Na učitele jsou dnes kladeny v mnoha ohledech zcela jiné nároky, než tomu bylo v minulosti, a jsou to nároky nesrovnatelně vyšší. Aby jedinec obstál v komplikovaném a nestálém světě, musí být vybaven jinak než dřív. Právě od učitelů se očekává,

že děti připraví na všechno to, co dnes často sami ještě neumí ani předvídat.

Těžko bychom hledali člověka, který by protestoval proti snahám zajistit každému dítěti co nejlepší vzdělání. Každý z nás chce mít pro své dítě nebo vnoučce tu nejlepší školu, každý chce žít v sousedství vychovaných, milých a odpovědných lidí, nikdo se nechce bát nezajištěného a vykořeněného stáří. Každý učitel chce být tím nejlepším učitelem pro každého svého žáka. Není ale snadné shodnout se na tom, **co všechno dnes dělá školu dobrou školou.** O tom, že bez kvalitních učitelů nelze očekávat dobré výsledky žáků, však nikdo nepochybuje.

Kvalitní učitelovu práci v české škole popisuje právě vznikající standard. Vystihne, co a v jaké kvalitě dělá učitel, aby jeho žáci dosahovali žádoucích cílů vzdělávání. Cíle vzdělávání vycházejí z potřeb společnosti, ale na výuku a učení jsou experty sami učitelé. Společné ustavení kvality je náročný proces, **na oplátku však přinese učitelům větší jistotu, že to, co a jak dělají, je účinné, poskytne oporu a argumenty proti nekvalifikované kritice a bude sloužit jako vodítko pro profesní růst.** Výsledkem by měli být vzdělání žáci, úspěšní a kvalitní učitelé a spokojení rodiče.

Z OBSAHU

České předsednictví EU 2009	strana 2
Odborná příprava pedagogů v souvislosti se státní maturitou	strana 3
Omyly a skutečnosti reformy terciárního vzdělávání	strana 6
Vzdělávání nadaných dětí	strana 7

Ministr Ondřej Liška s dětmi z Malostranské základní školy

POLOČAS ČESKÉHO PŘEDSEDNICTVÍ V RADĚ EU: INVESTICEMI DO ŠKOLSTVÍ PROTI KRIZI

První tři měsíce českého předsednictví (zkráceně CZ PRES) uplynuly a náročný sled konferencí a pracovních skupin se přehoupel do druhé části. Většinu zasedání spojovalo úsilí zmírnit hospodářskou recesi pomocí vyšších a především efektivnějších investic do vzdělávání, inovací, výzkumu a vývoje. Seznam nejviditelnějších aktivit vám nabízíme v chronologickém přehledu s krátkým popisem.

Evropský komisař Ján Figel, ministr Ondřej Liška a náměstek ministra Jakub Dürř na zahájení Evropského roku tvořivosti a inovací v Senátu Parlamentu ČR

Zahájení Evropského roku tvořivosti a inovací bylo první lednovou akcí MŠMT pod hlavičkou CZ PRES. Konferenci zahájil 7. ledna 2009 v Senátu Parlamentu ČR v Praze ministr školství, mládeže a tělovýchovy Ondřej Liška. Po něm vystoupil evropský komisař pro výchovu, vzdělávání, kulturu a mládež Ján Figel a ministr kultury Václav Jehlička. V rámci tohoto mezinárodního setkání se pod vedením Eska Aha, bývalého premiéra Finska, uskutečnil expertní kulatý stůl, kterého se zúčastnila desítky odborníků ze světa tvořivosti a inovací. Mezi nimi byl např. Ernő Rubik, autor slavné Rubikovy kostky. Jedním ze závěrů konference je doporučení členským zemím a institucím EU, aby současnou ekonomickou recesi chápali jako podnět pro efektivnější investice do lidského kapitálu a tvořivých schopností každého jedince. Cílem Evropského roku 2009 je podpořit nejen tvořivost, ale i schopnost využít inovace jako klíčové kompetence všech lidských jedinců. Tradice vyhlášení Evropského roku existuje od r. 1983, kdy EU mnohdy společně s Radou Evropy vyhláší téma pro následujících dvanáct měsíců. Tématem pro rok 2006

byla mobilita pracovníků, 2007 rovné příležitosti pro všechny a 2008 interkulturní dialog. S ohledem na další priority CZ PRES není bez zajímavosti, že pro rok 2011 usiluje MŠMT o vyhlášení Evropského roku dobrovolnictví. Evropský rok zasvěcený konkrétní tématice slouží ke zvyšování veřejného povědomí o dané problematice, šíření informací o osvědčených postupech, stimulování politické diskuse a podpoře aktivního občanství.

Dne 19. ledna 2009 vystoupil ministr školství, mládeže a tělovýchovy Ondřej Liška ve dvou výborech Evropského parlamentu v Bruselu. Ve **Výboru pro kulturu a vzdělávání** představil priority českého předsednictví v oblasti vzdělávání, mládeže a sportu. Ve **Výboru pro průmysl, výzkum a energii** pak prezentoval cíle v oblastech vědy a výzkumu.

Pedagogické muzeum J. A. Komenského v Praze (rezortní muzeum MŠMT) zahájilo 11. února 2009 novou stálou expozici s názvem „**Odkaz J. A. Komenského veřejnosti. Tradice a výzvy české**

vzdělanosti Evropě“. Prezentace této nové výstavy byla jednou z oficiálních doprovodných akcí u příležitosti českého předsednictví v Radě EU.

Ve dnech 12. a 13. února 2009 se v Kongresovém centru Praha konalo **zasedání Řídící skupiny Boloňského procesu**. Zasedání se zúčastnilo devadesát zástupců ze čtyřiceti zemí Evropské kulturní dohody a sedmi evropských institucí. Zasedání zahájil náměstek ministra pro evropské záležitosti Jakub Dürř. Ve svém vystoupení zdůraznil význam Boloňského procesu pro oblast vysokého školství a zasadil ho do kontextu předsednictví České republiky v Radě EU jako jednu z jeho stěžejních priorit s ohledem na důležitost vysokoškolského vzdělávání i pro další prioritní oblasti, zejména konkurenceschopnost a rovnost šancí.

Ministr Liška řídil 16. února 2009 **Radu pro vzdělávání, mládež a kulturu** v Bruselu. Agenda zasedání se soustředila nejprve na oblast mládeže, kde se ministři EU shodli na přesvědčení, že při ři-

zlepšení mezikulturního dialogu a přínos k profesnímu uplatnění studentů.

Dne 25. února 2009 se uskutečnila dvoudenní konference **Hodnocení dopadů koordinace Evropského výzkumu (EUFORDIA)**, jejímž tématem bylo hodnocení přínosu 6. rámcového programu pro celou EU. Na konferenci byla předložena zpráva expertní skupiny jmenované Evropskou komisí. V jejím závěru se konstatuje, že je potřeba změnit celou kulturu hodnocení programů výzkumu a vývoje. Diskuzi řídil náměstek ministra pro výzkum a vysoké školství, Vlastimil Růžička a Philippe Laredo, zástupce Université de Paris–Est a University of Manchester. České předsednictví si v návaznosti na EUFORDII klade za cíl, aby iniciativy ustavit patřičné inteligentní systémy registrace výsledků vědeckého bádání došly naplnění na národní i evropské úrovni.

Dne 6. března 2009 proběhlo **zasedání Rady pro konkurenceschopnost** v Bruselu. Na programu

Ministr Liška předsedá Radě pro vzdělávání, mládež a kulturu v Bruselu

šení ekonomické krize mohou mladí lidé významně napomoci k naplnění cílů růstu a zaměstnanosti, sociální soudržnosti a konkurenceschopnosti v Evropě. Měli by se proto stát ještě silnější prioritou v reformované Lisabonské strategii po roce 2010. Ta by měla podporovat investice do mladých lidí, a to nejen finančního charakteru. V oblasti vzdělávání se delegace členských států vyjádřily ke dvěma hlavním tématům: sdělením pro jarní Evropskou radu a k diskuzi o novém strategickém rámci evropské spolupráce ve vzdělávání, jenž je navržen do roku 2020. Za asistence českého předsednictví byly navrženy hlavní možnosti, jak na aktuální ekonomickou situaci zareagovat – investic do lidského potenciálu nutnou a cílenou orientací na dovednosti uplatnitelné na trhu práce.

Ve dnech 16. až 18. února 2009 se v Bruselu uskutečnila zahajovací konference programu **Erasmus Mundus (2009–2013)** coby další doprovodná odborná akce CZ PRES. Program je nástrojem spolupráce zemí EU a EFTA a třetích zemí v oblasti vysokoškolského vzdělávání. Hlavními cíli programu jsou propagace evropského vysokého školství,

bylo jednání ministrů EU odpovědných za výzkum a vývoj. Jednání se pod taktovkou úřadujícího předsedy Rady, českého ministra školství, mládeže a tělovýchovy Ondřeje Lišky, věnovalo dvěma stěžejním bodům: Lublaňskému procesu a výzkumným infrastrukturám. Ministr Liška oba body charakterizoval jako další posílení evropského výzkumného prostoru a propagaci nových výzkumných zařízení evropského významu coby nadějnou možnost, jak z pozice evropské sedmadvacítky reagovat na současný hospodářský útlum.

Pedagogické muzeum J. A. Komenského zahájilo v italském městečku Ispra následující výstavu u příležitosti CZ PRES: **VIVAT COMENIUS a il labirinto del mondo e il paradiso del cuore di Comenius**. První výstava, která je o životě a významu díla Komenského, byla zahájena dne 16. března 2009. Druhá umožňuje návštěvníkům pohlédnout na dílo J. A. Komenského očima italských umělců a proběhla od 15. do 21. března 2009. Výstavy budou dále putovat po italských městech Ranco a Varese a konají se pod záštitou 1. náměstkyne ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Evy Bartoňové.

Akce CZ PRES v gesci MŠMT (duben–červen 2009)	Datum konání
Konference k partnerství mezi vzdělávacími institucemi a zaměstnavateli pro celoživotní učení	6.–7. 4. 2009
Konference Future and Emerging Technologies, FET 09 a výstava	21.–23. 4. 2009
Výzkumní pracovníci v Evropě bez bariér	28.–29. 4. 2009
Ministerská konference k Boloňskému procesu	28.–29. 4. 2009
Setkání ředitelů odpovědných za oblast sportu	28.–29. 4. 2009
Neformální zasedání Rady pro konkurenceschopnost	3.–4. 5. 2009
Konference k programu celoživotního učení	7. 5. 2009
Formální zasedání Rady pro vzdělávání, mládež a kulturu	11.–12. 5. 2009
Formální Rada ministrů pro konkurenceschopnost	28.–29. 5. 2009
Setkání mládeže	2.–5. 6. 2009
Konference Euronanoforum	3.–5. 6. 2009
Setkání ředitelů odpovědných za oblast mládeže	4.–5. 6. 2009
Setkání vrchních ředitelů a předsedů konferencí rektorů	8.–9. 6. 2009
Společné zasedání Výboru pro vědu a techniku (CREST) a Pracovní skupiny pro výzkum a atomové otázky	11.–12. 6. 2009

VŠEOBECNÉ, ODBORNÉ A DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ

NOVÁ PORADKYNĚ MINISTRA PRO PRO KONTAKT S KRAJI JAROSLAVA WENIGEROVÁ

Představujeme Vám novou poradkyni ministra Jaroslava Wenigerovou.

Poradkyně ministra Jaroslava Wenigerová

Pani Jaroslava Wenigerová je původním povoláním učitelka. Absolvovala Filozofickou fakultu Univerzity J.E. Purkyně v Brně (dnes Masarykovy univerzity), učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů, obor dějepis - čeština.

Po roce 1989 Jaroslava Wenigerová působila 7 let v České školní inspekci jako vedoucí školní inspektorka v Ostravě a náměstkyně ústředního školního inspektora. Od vzniku krajů v roce 2000 pracovala v Zastupitelstvu Moravskoslezského kraje, v letech 2001 až 2008 ve funkci náměstkyně hejtmána pro oblast školství. V letech 2004 až 2008 byla rovněž ve funkci předsedkyně Komise pro školství a sport Rady Asociace krajů.

Jaké plány máte v nové pozici poradkyně ministra?

S potěšením jsem přijala nabídku pana ministra Lišky na roli spolupráce MŠMT a krajů, velice si jí vážím. Dostala jsem příležitost využít svých znalostí a zkušeností, které jsem získala ve dvou posledních výše uvedených funkcích. Mohu navázat na výsledky, kterých jsme dosáhli společně se všemi aktéry v oblasti vzdělávání v Moravskoslezském kraji v uplynulých osmi letech. Už jako náměstkyně hejtmána, posléze i jako předsedkyně „školské komise krajů“ jsem považovala spolupráci s MŠMT za důležitou, i když ne vždy a ve všem se podařila. Tato spolupráce musí být co nejužitečnější, neboť jak ministerstvo, tak

kraje (nezapomínám ani na další zřizovatele) jsou těmi, kdo vytvářejí podmínky školám a školským zařízením, aby fungovaly tak, jak mají ke spokojenosti žáků, studentů, jejich rodičů i pracovníků škol. Mnoho témat k řešení mají společných. Rodiče nezajímá, kdo školu zřizuje, jaké má kdo kompetence. Přejí si, aby jejich dítě chodilo do dobré školy a bylo v ní spokojené. A právě vize pana ministra Lišky „Dobrá škola“, která je připravovaná k představení veřejnosti a kterou bych přirovnala k představě Komenského školy jako vzdělávací instituce plnící především sociální roli, tj. připravit dítě pro život tak, aby dokázalo překonávat překážky, které před něj život postaví, je pro mě silným impulzem!

UPOZORNĚNÍ NA ZMĚNY V PŘIJÍMACÍM ŘÍZENÍ DO STŘEDNÍCH ŠKOL NA ŠKOLNÍ ROK 2009/2010

Novela školského zákona č. 49/2009 Sb. přinesla důležité změny některých podmínek v přijímacím řízení do středních škol. Zde Vám přinášíme jejich stručný přehled.

V § 60 odst. 3 se umožňuje řediteli školy **stanovit kritéria přijímacího řízení odlišně podle obsahového zaměření školního vzdělávacího programu** a pokud je takto stanoví, je oprávněn tuto skutečnost zohlednit při stanovování počtu přijímaných uchazečů. Lze tak stanovit kritéria přijímacího řízení samostatně pro jednotlivé skupiny uchazečů, přijímané v rámci příslušného kola přijímacího řízení, v návaznosti na obsahové zaměření školního vzdělávacího programu. Východiskem ověřování vhodných schopností, vědomostí a zájmů při přijímací zkoušce, pokud o jejím konání ředitel školy rozhodne, i nadále zůstává rámcový

vzdělávací program základního vzdělávání. Dotčené ustanovení lze ovšem uplatnit, s ohledem na již vyhlášené první kolo přijímacího řízení, až od druhého kola přijímacího řízení.

V § 60 odst. 10 je **zrušena podmínka vyhlášení dalšího kola přijímacího řízení v návaznosti na ukončení kola prvního**. Současně se tím posiluje odpovědnost ředitele školy, aby druhé a další kola přijímacího řízení vyhlásil pro předpokládané počty, které bude moci přijmout.

V § 60 odst. 17 se zavádí **termín, kdy lze nejdříve**

ve vydat rozhodnutí o výsledku v prvním kole přijímacího řízení. S odkazem na termín stanovený prováděcím právním předpisem pro přijímací zkoušky do oborů vzdělání v denní formě vzdělávání bez talentové zkoušky (viz § 3 odst. 1 vyhlášky č. 671/2004 Sb.) je možné v letošním roce vydat rozhodnutí o přijetí či nepřijetí uchazečů v prvním kole přijímacího řízení nejdříve 22. dubna.

V § 60a odst. 7 se nově zavádí **omezení pro zpětné vydání zápisového lístku** tak, že jej uchazeč může vzít zpět pouze jednou.

V § 61 odst. 2 se umožňuje **přijetí do prvního ročníku nižšího stupně šestiletého gymnázia** i uchazečů z druhého ročníku nižšího stupně osmiletého gymnázia nebo druhého ročníku osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře.

Výše uvedené změny nabyly účinnosti v souladu s novelou školského zákona č. 49/2009 Sb. dnem 5. března 2009.

Více informací na adrese: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/prijimani-na-stredni-skoly-a-konzervatore>

MATURITA – ODBORNÁ PŘÍPRAVA PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

Odbornou přípravu pedagogických pracovníků, kteří na návrh ředitele školy budou ve společné části maturitní zkoušky vykonávat funkci zadavatele, komisaře a hodnotitele zajišťuje Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání (CZVV).

Plánovaná koncepce přípravy pedagogických pracovníků k maturitní zkoušce počítá s vysokou mírou standardizace – všichni účastníci obdrží stejný výklad i zdroje (jednotlivé studijní materiály, průběžné testy, diskusní témata apod.). Využita bude **e-learningová forma vzdělávání v kombinaci s prezenční formou studia**.

Funkce (role), které budou pedagogičti pracovníci u společné části maturitní zkoušky zastávat, jsou uspořádány do cílových skupin **zadavatelů (ZAD)**, **školních maturitních komisařů (ŠMK)**, **hodno-**

titelů písemných prací (HOD PP) a **hodnotitelů dílčích ústních zkoušek (HOD ÚZ)**.

Pro každou funkci bude připraven **strukturovaný kurz** složený z jednotlivých modulů, které jsou koncipovány monotematicky a jsou vytvářeny v počtu modifikací odpovídajícímu počtu předmětů rozlišovaných pro danou funkci. Většina modulů má část on-line i prezenční.

Jedna fyzická osoba může zastávat více funkcí (např. učitel může být zároveň hodnotitelem i zadavatelem apod.). E-learningové studium pak

umožní účastníkovi projít více kurzy zároveň. Moduly se stejným obsahem ve více kurzech je možné absolvovat pouze jednou.

Závěrem téměř každého on-line modulu skládá účastník **průběžný on-line test**. Splní-li předepsané procento úspěšnosti, automaticky se v systému vygeneruje jmenovité **osvědčení o absolvování** on-line části kurzu. Osvědčení je podmínkou pro účast v prezenční části kurzu.

Prezenční část má charakter semináře. Na závěr prezenční části za přítomnosti lektora skládá-

jí účastník zkoušku (formou testu na PC apod.). Po úspěšném složení zkoušky obdrží **osvědčení o způsobilosti k výkonu funkce**. Výjimku tvoří zadavatelé, kteří nemají prezenční část a osvědčení o způsobilosti k výkonu funkce získají úspěšným složením závěrečného on-line testu. Na základě osvědčení jsou absolventi přípravy jmenováni do funkcí. Zadavatele a hodnotitele jmenuje ředitel školy, školního maturitního komisaře jmenuje CZVV.

Harmonogram přípravy pedagogických pracovníků

V první etapě odborné přípravy pedagogických pracovníků se počítá se školením funkcí školního maturitního komisaře a zadavatele zkoušek, a to pouze on-line formou. Management škol (ředitelé a jejich zástupci) budou mít možnost seznámit se s problematikou maturitní zkoušky v on-line kurzech, které jsou pro ně pouze doporučené. Zahájení této etapy se předpokládá v květnu 2009.

Ve druhé etapě odborné přípravy pedagogických pracovníků se počítá od října 2009 s aktualizací informací, které ŠMK a ZAD získali v první etapě. Zároveň bude probíhat on-line příprava HOD PP a HOD ÚZ, na kterou navazuje prezenční část školení.

Aktualizovaný kalendář maturitní zkoušky v řádném termínu zkoušek ve školním roce 2009/2010

- ♦ termín pro **podání přihlášky** žaka řediteli školy se posouvá na **16. listopadu 2009**
- ♦ termín pro **ukončení registru přihlášek** žáků do centrálního registru je **30. listopadu 2009**
- ♦ období, v němž se budou konat **didaktické testy a písemné práce** SČ MZ, začíná **12. dubna** a končí **20. dubna 2010**
- ♦ období, v němž se budou konat **ústní zkoušky** SČ MZ, začíná **24. května** a končí **4. června 2010**
- ♦ období, v němž se budou konat **profilové zkoušky**, začíná **17. května** a končí **18. června 2010**

OPERAČNÍ PROGRAMY EVROPSKÉ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM VZDĚLÁVÁNÍ PRO KONKURENCESCHOPNOST – ZHODNOCENÍ ROKU 2008 A PLÁNY NA ROK 2009

V loňském roce se v rámci celé republiky roz-
běhla možnost předkládat projekty zaměřené
na oblast počátečního, terciárního a další-
ho vzdělávání do výzev vyhlášených v rámci
Operačního programu Vzdělávání pro konkuren-
ceschopnost (OP VK). **Celkem se podařilo vy-
hlásit 60 různých výzev**, které specifikovaly
podmínky, za nichž mohou být projekty před-
kládány a témata, na něž mohou žadatelé zís-
kat finanční dotaci. 42 z těchto výzev vyhlásily

kraje, zbytek MŠMT a zájem ze strany žadatelů
převýšil všechna očekávání. **O celkovou částku
z vyhlášených výzev, tj. cca 6,7 mld. Kč, se
ucházelo přes 3 000 projektů.** Na konci úno-
ra 2009 bylo schváleno a současně i ve fázi re-
alizace přes 300 projektů (včetně projektů tzv.
technické pomoci) a další projekty, které byly
předloženy ke konci roku 2008, jsou v procesu
vyhodnocování.

Vyhlášení výzev k předkládání projektů bu-
de samozřejmě pokračovat i v roce 2009. Většina
krajů již vyhlásila výzvy na oblast počátečního
vzdělávání v lednu a únoru. Ze strany MŠMT by-
la v lednu vyhlášena výzva na oblast podpory 2.4
Partnerství a sítě. Indikativní plán výzev pro rok
2009, který pomůže načasovat přípravu a před-
ložení projektů stejně jako pak konkrétní zné-
ní výzev jsou k dispozici na webových stránkách
MŠMT (www.msmt.cz, odkaz Strukturální fondy

EU) či stránkách příslušného kraje. Rovněž dopo-
ručujeme prostudovat **Příručku pro žadatele
a Příručku pro příjemce finanční podpory
z OP VK** (www.msmt.cz, odkaz Strukturální fondy
EU), které vám pomohou při přípravě projektové
žádosti či sestavování rozpočtu (stanovení toho,
jaké výdaje jsou či nejsou způsobilé, jaké jsou li-
mity pro jednotlivé kapitoly rozpočtu apod.), nebo
vám ozřejmí, co vás čeká za povinnosti, bude-li váš
záměr schválen k realizaci.

SPORT A MLÁDEŽ

Představujeme vám odbor pro mládež MŠMT

Tým odboru pro mládež

Odbor pro mládež se zabývá podporou potřeb-
ných a užitečných aktivit uskutečňovaných ve vol-
ném čase dětí a mladých lidí. Aktivně spolupracuje
a podporuje subjekty, které volnočasovou činnost
dětí a mládeže v České republice organizují. Kromě
toho se věnuje spolupráci na mezinárodní úrovni
v oblasti mládeže. V rámci českého předse-

stívaného v prvním pololetí roku 2009
organizuje odbor pro mládež ve spolupráci s Ná-
rodním institutem dětí a mládeže (NIDM), Českou
radou dětí a mládeže (ČRDM) a Sdružením pracov-
níků DDM (SP DDM) několik významných akcí. In-
formace o některých z nich vám přinášíme na ná-
sledujících stránkách.

Kampaň Evropa mladými očima

Evropa mladými očima je kampaň dětí a mládeže
na počest a podporu představení České republiky
v Radě Evropské unie. Vyhlášovatelem kampaně je
odbor pro mládež MŠMT ve spolupráci s Národním
institutem dětí a mládeže (NIDM), Českou radou
dětí a mládeže (ČRDM) a Sdružením pracovníků
DDM (SP DDM).

Cílem kampaně je šíření myšlenek a informací tý-
kajících se Evropské unie, evropské soudržnosti
a tvořivosti mezi dětmi a mládeží. K tomu dochází
prostřednictvím tradičních a speciálních akcí, or-
ganizovaných nestátními neziskovými organizacemi,
školami a školskými zařízeními pro zájmové vzde-
lávání a to na celorepublikové i lokální úrovni, které
byly do kampaně zařazené.

Organizátoři těchto akcí využívají jednotné logo,
heslo a motto kampaně. Ke konci února 2009 bylo
do kampaně Evropa mladými očima zahrnuto 88 do
akcí organizovaných 65 různými subjekty, z nichž 76
získalo finanční podporu v rámci zvláštního dotační-
ho programu určeného na podporu akcí zařazených
do kampaně. Celkem bylo rozděleno přes 4 mil. Kč.
Subjekty se mohou do kampaně hlásit i nyní, ale
již bez nároku na finanční podporu. Součástí kam-
paně jsou i internetové stránky [www.evropamla-
dymaocima.cz](http://www.evropamla-
dymaocima.cz) provozované ČRDM, kde jsou uve-
deny obecné informace o českém představení,
oficiálních a doprovodných akcích představení
a také o akcích zařazených v kampani Evropa mla-
dými očima.

Jednání Rady pro spolupráci a výměny mládeže mezi ČR a SRN

Ve dnech 25.–27. února 2009 se v Plzni usku-
tečnilo jednání Rady pro spolupráci a výměny
mládeže mezi ČR a SRN. Rada byla ustavena na
základě Dohody mezi vládou České a Slovenské
republiky a vládou Spolkové republiky Německo
o spolupráci a výměně mládeže. Členové Rady se
scházejí jedenkrát za rok. Toto jednání bylo za-

měřeno zejména na priority českého představení
v Radě EU v oblasti mládeže a na akce pořá-
dané v rámci tohoto půlročního období. Zvláštní
důraz byl kladen na problematiku dobrovolnictví.
Projednáván byl kromě toho také plán činnosti
koordinačního centra česko-německých výměn
mládeže TANDEM.

Evropská konference o mládeži

V pražském Kongresovém centru se ve dnech
11.–14. března 2009 uskutečnila Evropská konfe-
rence o mládeži organizovaná Ministerstvem škol-
ství, mládeže a tělovýchovy ve spolupráci s Národ-
ním institutem dětí a mládeže a Evropskou komisí
v rámci českého představení v Radě EU. Ústředním
tématem odborné konference bylo
dobrovolnictví a otázky s ním spojené, tj. přede-
evším mobilita dobrovolníků v rámci EU, evropská
politika v oblasti mládeže, uznávání neformálního
vzdělávání, evropské občanství a participace.

Hlavním cílem konference bylo poskytnout pro-
stor pro celoevropskou diskuzi expertů na výše
uvedená témata a nastínit konkrétní plán, jak
uvést do praxe Doporučení Rady EU o mobilitě
mladých dobrovolníků v Evropě ze dne 22. listo-
padu 2008. Konference se zúčastnily členské státy
EU, kandidátské země a země EFTA reprezentova-
né zástupci z řad národních autorit, národních ex-
pertů na tuto problematiku a mladých lidí s me-
zinárodní dobrovolnickou zkušeností. Konference
proběhla interaktivně v pěti profesionálně říze-

ných tvůrčích dílnách. Ty byly zaměřeny na infor-
mování o dobrovolnictví jako takovém, vytvoření
nových příležitostí pro dobrovolnictví na evropské
úrovni, kvalitu dobrovolnictví, uznávání dobro-

volnictví jako součásti neformálního vzdělávání,
podporu organizací umožňujících dobrovolnictví
a rozvoj klíčových dovedností organizátorů a dob-
rovolníků samotných.

Evropská konference o mládeži v Kongresovém centru Praha

Dne 17. února 2009 se ministr školství, mládeže a tělovýchovy Ondřej Liška pracovním setkem s olympijským vítězem v desetiboji z Barcelony 1992 Robertem Změlíkem. Probírali spolu možnosti rozvoje sportovní, ale i všestranné přípravy žáků základních škol. Robert Změlík představil ministru Liškov projekt s názvem Oznak všestrannosti olympijských vítězů (OVVOV), na kterém spolupracuje i Roman Šebrle. Ministr Ondřej Liška přislíbil spolupráci.

USKUTEČNĚNÉ A PLÁNOVANÉ AKCE

Člověk v tísni leden 2009

Ministr školství, mládeže a tělovýchovy Ondřej Liška se zúčastnil tiskové konference Člověk v tísni, která byla věnována problémům ve výuce dějin 20. století. Ministr ve svém vystoupení vyzdvihl zejména význam znalosti a pochopení české historie po roce 1948 a zdůraznil, že sice úplně nesouhlasí s paušálně negativním hodnocením stavu výuky dějepisu v českých školách, přesto si však je vědom mnoha nedostatků. Podle ministrova názoru existuje celá řada možných zdůvodnění, proč je v některých školách výuka poválečné historie šizena – objektivních i subjektivních. Ty druhé však převažují.

Ministr školství, mládeže a tělovýchovy Ondřej Liška také důrazně odmítl kritiku odborné sekce KSČM pro školství: „Beru konstruktivní kritiku stavu výuky ze strany renomovaných neziskových organizací, které se snaží věci pomáhat. Kritika KSČM je naproti tomu zcela neoprávněná. Neříkám, že pedagog nemůže připravit poutavou hodinu o období vlády jedné strany bez účasti politického vězně. Proč však školám tyto besedy zakazovat? Živý pamětník je jeden z nejatraktivnějších způsobů, jak dětem a mladým lidem přiblížit naše nedávné dějiny.“

Muži do škol březen 2009

Dne 10. března 2009 se uskutečnila na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy konference s mezinárodní účastí pod názvem Muži do škol, která byla uspořádána ve spolupráci s Ligou otevřených mužů (LOM). Cílem konference bylo upozornit na genderovou nevyváženost ve vzdělávání, představit program Muži do škol Ligy otevřených mužů a seznámit se se zahraničními zkušenostmi z této oblasti. Konferenci zahájila svým vystoupením náměstkyně ministra pro sociální programy ve školství Klára Laurenčíková, po níž seznámil účastníky se zkušenostmi se začleňováním mužů do vzdělávání dětí ve Skotsku zahraniční host Kenny Spence. Následoval příspěvek zástupce Ligy otevřených mužů Václava Šnebergera. Veřejná debata, kterou tato konference doufáme nastrovala, by měla přinést řadu zajímavých podnětů pro koncepční práci MŠMT. Po dopoledním bloku příspěvků pokračovala konference tématickými workshopy.

Konference INCOM leden 2009

Dne 22. ledna 2009 se uskutečnila konference INCOM, jedna z řady akcí pořádaných v rámci českého předsednictví v Radě EU. Konference proběhla za účasti premiéra Mirka Topolánka, ministra školství, mládeže a tělovýchovy Ondřeje Lišky, ministra průmyslu a obchodu Martina Římana, místopředsedkyně Rady pro výzkum a vývoj Miroslavy Kopicové a dalších. Jejím hlavním cílem bylo zdůraznit význam některých politických témat a pokusit se vnést do nejvyšší úrovně politických rozhodnutí EU nové myšlenky, které vycházejí především ze zkušenosti nových členských států. Konference byla zaměřena na problematiku inovační politiky, ovšem v širším kontextu vědy, techniky, inovací a systémů rozvoje.

Uctění památky Jana Palacha leden 2009

U příležitosti 30. výročí upálení Jana Palacha uctili ministr školství, mládeže a tělovýchovy Ondřej Liška a italská ministryně pro mládež Giorgia Meloni památku tohoto českého studenta. Pietního aktu se zúčastnil rovněž italský velvyslanec v České republice Fabio Piglapoco.

Návštěva Univerzity Palackého v Olomouci únor 2009

V úterý 24. února byl ministr školství, mládeže a tělovýchovy Ondřej Liška hostem Univerzity Palackého v Olomouci. V aule Filozofické fakulty UP diskutoval mj. o připravovaných změnách v oblasti terciárního vzdělávání. Návštěva Univerzity Palackého v Olomouci byla první ze série návštěv vysokých škol, které ministr Liška hodlá uskutečnit v souvislosti s přípravou věčného záměru zákona o terciárním vzdělávání. Bude se při nich setkávat se zástupci vedení škol, akademických senátů a studentů. Ministr se v Olomouci nejprve setkal s rektorem Univerzity Palackého Lubomírem Dvořákem a odpoledne v aule Filozofické fakulty diskutoval o reformě terciárního vzdělávání, českém předsednictví v Radě EU a postavení vysokých škol v evropském prostředí.

Safer Internet únor 2009

U příležitosti Dne pro bezpečnější internet se na MŠMT uskutečnila tisková konference věnovaná aktivitám podporovaným resortem v rámci programu Safer Internet. Jejich náplní je předcházení rizikům spojeným s užíváním internetu dětmi a mládeží. Přímou na tiskové konferenci byla náměstkem ministra Jindřichem Kitzbergerem vyhlášena tvůrčí soutěž Mobilstory, jejímž tématem je v letošním ročníku kamarádství, které překonává kybernetickou šikanu. MŠMT vyvíjí celou řadu aktivit jak samostatně, tak ve spolupráci s neziskovým sektorem. Už v roce 2004 byla zveřejněna Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu, která jsou zaměřena na rozšíření povědomí o rizicích spojených s internetem a seznámení cílové skupiny se základními preventivními opatřeními, jež mají zmíněnému nebezpečí čelit. Program Safer Internet podporuje MŠMT už od jeho zrodu v roce 2005.

Eurodraci březen 2009

Ministr Ondřej Liška přijal 4. března 2009 žáky Malostranské základní školy, kteří mu představili tzv. Evropskou drakiádu – létající draky se státními symboly a atributy evropských zemí. Žáci a žáky se seznámili ministrem Liškou s projektem „Tradice v Evropě“, jehož součástí byla výroba draků se symboly zemí Evropy. Draky žáci věnovali zástupcům ministerstva, kteří je vystavili na chodbách MŠMT. Žáci a žáky měli při setkání s ministrem také možnost položit na dvě desítky otázek. Jejich dotazy směřovaly na pracovní vytížení ministra, jeho názory na aktuální témata šikan a ve školách, nošení uniformy nebo prodloužení délky prázdnin. Po zodpovězení dotazů ministr Liška předal zástupcům přítomných tříd symbolické dráky a popřál dětem mnoho úspěchů nejen ve studiu. Pedagogové z Malostranské základní školy z Prahy 1 zapojili žáky prvního stupně do projektu „Tradice v Evropě“ ve školním roce 2008/2009. Jeho cílem je přiblížení jiných kultur, tradic a zvyků nejméně žákům. Projekt poskytuje prostor k seberealizaci každého jedince a jeho kreativitu a zábavnou formou učí žáky vyhledávat informace, třídit je a pracovat v týmu. Vzhledem k probíhajícímu Evropskému roku tvořivosti a inovací bylo setkání dalším příspěvkem k neformálnímu zapojení nejméně žáků do problematiky evropské integrace.

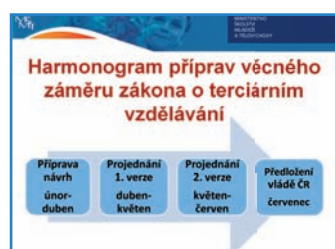
OMYLY A SKUTEČNOSTI REFORMY TERCIÁRNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Na základě analýzy mediálních výstupů jsme připravili výběr nejčastějších omylů a nedorozumění souvisejících s Bílou knihou terciárního vzdělávání (BKTV) a připravovanou reformou vysokého školství. Zde přinášíme vysvětlení, v čem dezinterpretace spočívají.

OMYL: „Při tvorbě věcného záměru návrhu zákona MŠMT spolupracuje s vysokými školami.“

SKUTEČNOST: Intenzivní spolupráce s vysokými školami na tvorbě věcného záměru probíhá a MŠMT s nimi komunikuje na všech úrovních.

O nutnosti spolupráce při tvorbě věcného záměru zákona nikdo nepochybuje. Rada vysokých škol i Česká konference rektorů mají své zástupce ve skupině připravující věcný záměr návrhu zákona o terciárním vzdělávání.

OMYL: „Vláda zavádí školné“

SKUTEČNOST: Vláda školné NEZAVÁDÍ a ani to neměla v úmyslu.

Existence Bílé knihy terciárního vzdělávání neznamená zavedení školného a nemůže být tudíž chápána ani jako porušení programového prohlášení vlády (popř. volebního programu Strany zelených). Jde o strategický materiál, který má ukázat možná řešení týkající se reformy terciárního vzdělávání. Otázka školného je velmi závažná a nelze ji vyřešit jednoduchým odmítnutím bez fundované analýzy a na ní založené seriózní diskuze. Při přípravě reformy terciárního vzdělávání je povinnost takovou kvalifikovanou debatu vést. Vláda se drží svého programového prohlášení, které jasně říká, že školné v tomto funkčním období nezavede.

Další kolo debaty o zavedení školného bude aktuální nejdříve za zhruba pět let. Tedy až poté, co bude zavedena finanční podpora studentů. Teprve pak nastane ten správný čas vyhodnotit, zda by za daných podmínek školné neznamenal sociální

bariéru. Reforma terciárního vzdělávání bude každopádně postavena tak, aby mohla fungovat se školným i bez něj.

VÝTKA: „Bílá kniha terciárního vzdělávání je zpolitizovaná.“

SKUTEČNOST: Politizace BKTV se dopouští především ti, kteří ji apriorně odmítají, a to bez jakýchkoliv argumentů.

Prosazení zákona o terciárním vzdělávání nutně musí být politickou záležitostí. Laciné zpolitizování bez věrohodné argumentace však vysokým školám jen uškodí. Kontroverze, které BKTV vyvolává, jsou samy o sobě důkazem, že jde o první materiál, který má skutečně reformní rozměr. Diskuzi je ale třeba vést nepředpojatě a se znalostí věci, nikoli kvůli získání politického kapitálu. Politizace reformy vysokého školství, o kterou se někteří opoziční představitelé snaží, povede k tomu, že se vysoké školy stanou rukojmím předvolebního boje. Z toho možná něco vytěží jednotliví politici či politické strany, nikoli však vysoké školy samotné.

OMYL: „Reforma omezí autonomii a samosprávné principy řízení vysokých škol.“

SKUTEČNOST: Reforma má za cíl naopak prakticky ve všech směrech posílit samostatnost vysokých škol.

BKTV nepočítá s omezením institucionální autonomie vysokých škol ve vztahu ke státu. Naopak samostatnost vysokých škol zvyšuje, a to takřka ve všech směrech. Reforma usiluje o posílení autonomie a změnu jejího charakteru způsobem, který naléhavě doporučují experti OECD a po kterém volají i tzv. externí aktéři (zaměstnavatelé, neziskový sektor atd.). Vyšší míra autonomie vysoké školy je v BKTV projektována v oblasti nabídky studijních programů a oborů, akademické kariéry, v investičních aktivitách a ve struktuře a obsahu vnitřní legislativy. Kritikům vadí navrhované změny ve volbě rektora a v jednání o klíčových strategických a legislativních dokumentech školy. Tímto krokem se BKTV snaží změnit jistou uzavřenost vysokých škol a těsněji je propojit se společností.

Důrazněujeme, že vliv vnějšího prostředí na insti-

Náměstek ministra Vlastimil Růžička s prof. Janem Švejnarem z University of Michigan

tuci terciárního vzdělávání se bude lišit podle jejího konkrétního zaměření. Zásadnější změnu spojenou s uplatněním externího vlivu lze tedy očekávat u institucí zaměřených na profesní přípravu. Je tedy poněkud paradoxní, že BKTV v této věci nejvíce kritizuje univerzitu, která je světu profesního vzdělávání velmi vzdálena a změna by se jí dotkla minimálně.

VÝTKA: „Reforma zapomíná na humanitní fakulty.“

SKUTEČNOST: Bílá kniha není adresná k žádným oborům nebo fakultám. Teprve nyní, během přípravy zákona o terciárním vzdělávání, se věnujeme specifickému postavení oborů v reformě.

BKTV je strategický materiál, který nahlíží na vysoké školství jako celek. Neřeší a ani nemůže řešit konkrétní problémy jednotlivých jeho částí či směrů. Je třeba nejdříve stanovit obecná pravidla a na jejich základě pak určit způsoby a mechanismy řešení problémů konkrétních oborů či fakult. Je však třeba říci, že špatný finanční stav mnohých humanitních fakult není způsoben jen nedostatkem finančních prostředků. Svou roli někdy hraje také nezodpovědné vedení, neorganizované a nepromyšlené zakládání nových fakult atd. Mnohé humanitní fakulty jsou naopak úspěšné nejen odborně a peda-

gogicky, ale také finančně. Právě situace některých vysokých škol a jejich fakult dává nejpřesvědčivější argumenty pro potřebu kvalitnějšího a odpovědnějšího managementu jak na úrovni celých vysokých škol, tak jejich jednotlivých součástí.

VÝTKA: „Proč není kvalita pedagogů řešena prostým zavedením individuálních smluv podle kvality?“

SKUTEČNOST: Tomuto opatření nic nebrání již dnes.

Aby však bylo skutečně efektivní, je třeba zavést systém nezávislé evaluace a autoevaluace, s nimiž počítá připravovaná reforma terciárního vzdělávání.

OMYL: „Bílá kniha nebyla konzultována s akademickou veřejností a k jejímu zveřejnění došlo pozdě.“

SKUTEČNOST: BKTV je s veřejností, zejména akademickou, široce diskutována od ledna 2008, její teze dokonce ještě dále.

Bílou knihu měly v několika fázích její přípravy k dispozici všechny reprezentativní orgány VŠ i VOŠ a průběžně k ní dávaly připomínky. Tyto připomínky byly zpracovávány nejen standardním způsobem vnitřního a vnějšího připomínkového řízení, ale i formou seminářů a konferencí, které probíhaly v průběhu roku 2008.

SLOVO MINISTRA

Jedním z hlavních důvodů, proč jsem před víc než rokem a půl přijal nabídku stát se ministrem školství, byl úmysl provést reformu terciárního vzdělávání a dát tak impuls k modernizaci českých vysokých škol.

Samozřejmě, že takovou změnu nelze provést bez elementární shody s těmi, jichž se má týkat, tedy s vysokými školami samotnými. Bílá kniha terciárního vzdělávání, jakýsi prolog reformy, vyvolala svého času mezi akademickou veřejností reakce pozitivní i odmítavé (přičemž média dopřála sluchu hlavně těm druhým). Nyní jsme ale vstoupili do mnohem důležitější fáze. Tou je příprava věcného záměru zákona o terciárním vzdělávání, který se v mnoha ohledech bude od Bílé knihy lišit.

Práce na věcném záměru probíhají za účasti zástupců vysokých škol (tvoří dokonce většinu tvůrčího týmu!). Okruh zúčastněných se samozřejmě bude i nadále zvětšovat, ale strukturovaně, nikoliv živelně. Představa, že legislativní předlohu může smysluplně sestavovat tým složený ze stovek či tisíců lidí, je zjevně absurdní.

Předchozí fáze reformy každopádně vyvolala širokou debatu o úloze vysokých škol ve společnosti. Cíl této debaty vidím v odstranění různých nedorozumění (právě ona byla příčinou většiny obav z reformy) a v nalezení konsenzu. Proto bude příprava zákona naprosto transparentní a vysoké školy v ní budou hrát tu nejdůležitější roli.

Současnost a budoucnost humanitních oborů

Dne 9. dubna 2009 se na Masarykově univerzitě v Brně uskutečnila konference s názvem Současnost a budoucnost humanitních oborů, kterou pořádá Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Jejím cílem je především kritická reflexe stávající situace a rozbor možných alternativ, které by umožnily lepší zakotvení humanitních disciplín v reformě terciárního vzdělávání. Konferenci zahájí svými vystoupeními rektor UK v Praze prof. RNDr. Václav Hampl, DrSc. a rektor MU v Brně prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D.

Více informací na: <http://www.msmt.cz/reforma-terciarniho-vzdelavani>

Zákon o terciárním vzdělávání a zákon o finanční podpoře studentů

V lednu 2009 vláda vzala na vědomí Bílou knihu terciárního vzdělávání a uložila ministru Liškovi vypracovat a předložit dva zákony – zákon o terciárním vzdělávání a zákon o finanční podpoře studentů.

Informace o průběhu příprav věcného záměru zákona o terciárním vzdělávání jsou zveřejněny a průběžně aktualizovány na webu MŠMT:

<http://www.msmt.cz/reforma-terciarniho-vzdelavani/vecny-zamer-zakona>

SOCIÁLNÍ PROGRAMY VE ŠKOLSTVÍ

VZDĚLÁVÁNÍ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH DĚTÍ

O tvorbě koncepce Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ke vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných dětí s Klárou Laurenčíkovou, novou náměstkyní ministra pro sociální programy ve školství.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy klade důraz na uplatňování zásad inkluzivního vzdělávání a používání podpůrných mechanismů ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a u žáků nadaných a mimořádně nadaných.

Již v roce 2004 byla schválena Koncepce péče o nadané žáky ve školských poradenských zařízeních na období let 2004–2008, jejímž cílem bylo vytvořit systém péče o nadané žáky s podporou integračního modelu vzdělávání. V současné době je vypracována **Koncepce péče o nadané**

a mimořádně nadané žáky na období 2009–2013, na jejíž přípravě se podíleli zástupci MŠMT spolu s odborníky z Výzkumného ústavu pedagogického, Národního ústavu odborného vzdělávání, Národního institutu dětí a mládeže a Institutu pedagogicko psychologického poradenství.

Koncepce péče o nadané a mimořádně nadané žáky vychází ze **zásad inkluzivního vzdělávání**. Respektuje také specifika práce s nadanými žáky, která vyžaduje ze strany pedagogů vysokou míru

kreativity a didaktických schopností. Stejně jako ostatní země i Česká republika řeší problematiku včasné identifikace nadání. Ačkoli se přikláníme k integračnímu modelu, je možný i vznik speciálních skupin v rámci školy, které umožňují postupovat ve výuce rychleji.

Pro nadané žáky jsou připravovány návrhy na úpravy vzdělávacích programů, které zahrnují formy obohacování a rozšiřování učiva, akceleraci vzdělávacích obsahů (celkovou či dílčí), možný je rovněž předčasný nástup nadaných žáků do vzdělávání,

přip. přeskokování ročníků. Mimořádně nadaní žáci se vzdělávají převážně dle individuálního vzdělávacího plánu. Metodické materiály MŠMT přesně popisují postupy práce s mimořádně nadanými žáky ve školním prostředí.

Důležitým bodem je také **identifikace nadaných dětí a žáků**. Za tímto účelem ve všech krajích fungují pedagogicko-psychologické poradny, které se orientují i na práci s mimořádně nadanými dětmi a žáky. Diagnostika je prováděna již od 3 let věku dítěte.

ŠKOLNÍ TÝMY TVOŘÍ REKLAMNÍ KAMPAŇ PROTI ŠIKANĚ

Ministr Liška zahajuje finální přehlídku reklamních kampaní

Ministr školství, mládeže a tělovýchovy Ondřej Liška se zúčastnil 15. ledna 2009 finálního klání školních týmů, které tvořily reklamní kampaně s názvem **STOP ŠIKANĚ** v rámci dlouhodobého projektu Nadace O₂ **Minimalizace šikany**. Finálová přehlídka reklamních kampaní, kterou ministr zahájil, se uskutečnila v Klubu Lávk. V odpolední části pro-

gramu byli vyhlášeni vítězové, které vybrala porota složená z marketingových a reklamních odborníků, lektorů mediální výchovy a vedení Nadace O₂.

Cílem soutěže bylo otevřít diskuzi o šikaně ve školách a přimět děti a učitele o tomto závažném tématu hovořit a přemýšlet. Soutěž navázala na zářijovou osvětovou kampaň, v rámci které byl na všech 4 200 základních škol v ČR rozeslán 1 milion plakátů s informacemi o šikaně pro žáky, rodiče a učitele.

Pětileté týmy dětí se svým učitelem absolvovaly mediální seminář, kde se naučily pracovat nejen s potřebnými programy a technikou, ale dozvěděly se také základní pravidla jak správně tvořit reklamu, vymýšlet slogany a v reklamní zkratce vyjádřit to podstatné. Během podzimu se týmy zamýšlely nad problémem šikany a pracovaly na svých kampaních. Snažily se najít cestu, jak nejlépe oslovit veřejnost a říct, že šikana je na školách opravdovým

problémem. Výsledkem práce všech týmů je ucelená kampaň obsahující audio a video spot a plakát.

Školy, které se zúčastnily akce **STOP ŠIKANĚ**, prošly dlouhodobým vzdělávacím programem Minimali-

zace šikany, který realizuje Nadace O₂ od roku 2005. Tyto školy již několik let aplikují metody projektu MÍŠ ve svých třídách. Program Minimalizace šikany obdržel v roce 2008 prestižní ocenění Via Bona za dlouhodobý přínos v boji proti šikaně na českých školách.

Školní týmy představují své reklamní kampaně

DO MUZEA ZA VZDĚLÁNÍM – NOVÁ EXPOZICE V PEDAGOGICKÉM MUZEU J. A. KOMENSKÉHO V PRAZE NEOPOMÍJÍ ŽENY ANI MENŠINY

Tušíte, jak žila Evropa, když byla v roce 1348 založena Karlova univerzita? Věděli jste, že první dívčí gymnázium ve střední Evropě bylo roku 1890 otevřeno v Praze? Chcete pohlédnout do tváře první české absolventky medicíny a zjistit, v jaké válce zachraňovala životy? Chcete vědět, jak prosperoval student Edward Beneš, který se stal druhým českým prezidentem, vidět index Tomáše Garrigua Masaryka? Víte, jak totalitní režimy manipulovaly vzděláváním? Jak si představujete vyučování v koncentračních táborech? Věděli jste, že Přemysl Pitter po válce zachraňoval a společně vzdělával zubožené židovské, německé i české děti?

Na tyto a stovky dalších otázek vám odpoví nová stálá expozice „Odkaz J. A. Komenského. Tradice a výzvy české vzdělanosti Evropy“. Pod tímto názvem připravilo Pedagogické muzeum J. A. Komenského, rezortní

muzeum MŠMT, výstavu o historii české vzdělanosti od středověku až po dnešek v kontextu evropského vývoje. Expozice je řazena ve volném chronologickém sledu ve dvanácti tematických okruzích, přičemž speciální prostor je věnován J. A. Komenskému.

Expozice jako prostor pro výuku

Po předchozí domluvě nabízí muzeum školním třídám komentované prohlídky expozice, případně přednášky zaměřené na vybraná témata z dějin vzdělávání (např. J. A. Komenský, historie vysvětlčení, zavedení povinné školní docházky apod.). V současné době se také připravují pracovní listy k expozici (pro druhý stupeň ZŠ a pro střední školy), které budou k dispozici již na konci března 2009.

Během Pražské muzejní noci nebo Mezinárodního dne muzeí budou navíc návštěvníci moci zhlédnout

písařský koutek či repliku dětské hry na kupecký kram pocházející z doby 1. republiky.

Ukázka z expozice v Pedagogickém muzeu J. A. Komenského

Metodický pokyn k prevenci a řešení šikany

MŠMT vydalo s účinností od **1. ledna 2009** aktualizovaný metodický pokyn k prevenci a řešení šikany na školách. Metodický pokyn zohledňuje nejnovější poznatky v oblasti šikany, popisuje stádia, formy a příznaky šikany a dává školám návod, jak s tímto jevem pracovat. Poprvé je zde také pojmenována **kyberšikana**, která se objevila spolu s rozvojem informačních technologií. Pro školy by měl být metodický pokyn vodítkem k přípravě **vlastního Programu proti šikanování**, který je součástí Minimálního preventivního programu školy.

Metodický pokyn je dostupný na <http://www.msmt.cz/dokumenty/2009-1-1>.

Telefonní linka IPPP pro školy, učitele, rodiče

Institut pedagogicko psychologického poradenství poskytuje telefonické konzultace v širokém spektru školské poradenské problematiky pro děti, žáky a studenty. Informace jsou poskytovány školám, učitelům i rodičům.

Volat je možné na čísla **283 882 296, 283 881 250**, příp. na **777 089 096**.

Náměstkyně ministryně J. Kitzbergerová a J. Dürs s ředitelkou Pedagogického muzea J. A. Komenského M. Pánkovou při zahájení výstavy

Pedagogické muzeum J. A. Komenského v Praze

Valdštejnská 20, Praha 1 – Malá Strana
Tel.: + 420 257 533 455

www.pmjak.cz

Otevřeno: denně kromě pondělí

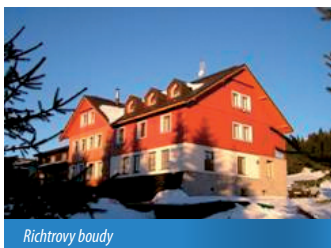
10:00–12:30 13:00–17:00

Pro školní skupiny po dohodě.

Studenti, školní výpravy a pedagogický dozor mají poloviční vstupné (30,- Kč)

PŘEDSTAVUJEME...

RICHTROVY BOUDY

Richtrovy boudy

Vznik Richtrových bud můžeme klást až do 17. století, zpočátku zde však stály pouze prosté letní chalupy. Vlastní Richtrova bouda byla postavena v roce 1830, od roku 1950 je ve vlastnictví dnešního Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Svou polohou jsou Richtrovy boudy předurčeny k odpočinku i sportování v horském prostředí. Jsou situovány v zóně Krkonošského národního parku

v katastrálním území Pec pod Sněžkou v nadmořské výšce 1206 metrů nad mořem. Mezi velmi oblíbené turistické cíle v této oblasti patří výšlap na Sněžku, nejvyšší horu České republiky.

Objekt s celoročním provozem je možné využít pro zimní výcvikové kurzy, školy v přírodě, školní výlety, školení či rekreaci zaměstnanců MŠMT i přímo řízených organizací. Richtrovy boudy sestávají z hlavní budovy (kapacita 80 osob) a zhruba

300 metrů vzdálené Červené boudy (kapacita 30 lůžek).

Richtrovy boudy

– rezervace:

tel.: +420 602 306 581

email: info@richtrovouboudy.cz

Bližší informace na www.richtrovouboudy.cz

ŘEKLI A NAPSALI O NÁS...

Ondřej Liška se jako první z dosavadních ministrů školství jeví jako mimořádně aktivní a komunikativní. Jeho PR je na úrovni. Nejen že vyvolává trvalý zájem médií o problematiku školství (a samozřejmě i o svou osobu), ale odpovídá bezprostředně na případnou kritiku v jednotlivých článcích a vyvrací nedorozumění. Jako jeden z mála komunikuje s partnery – s reprezentací pedagogů, s krajskými úředníky, s představiteli asociací, dovede vtáhnout renomované odborníky.

Jana Hrubá, Učitelé listy, 9. 3. 2009

Minulý týden se v Právu objevila skoro poplašná zpráva: Státní maturity příští rok prý zřejmě nebudou. Tento dojem získal její autor na vyjád-

tém jednání školského výboru sněmovny, jehož členové grilovali vedení ministerstva školství a taky nového šéfa Cermatu (státní organizace přípravu státních maturit pověřené). Nejvíce, zdá se, poslanec Walter Bartoš z ODS. Když jsem mu ale druhý den zatelefonovala s dotazem, zda je situace skutečně tak vážná a připravenost tak nedostatečná, už tolik pesimistický ani rezolutní nebyl. Jde prý hlavně o to, aby ministerstvo stálo připraveno patřičnou vyhlášku, na kterou má ale ještě trochu času. Ostatní resty se dají pravděpodobně taky zvládnout, připustil. Proč tedy to pérování? Mám na ně svoji vlastní teorii, která souvisí s nedávnou výměnou na ředitelském místě Cermatu: Odvolali jste Pavla Zeleného,

kteří pomohl protlačit nové maturity parlamentem? Tady máte nakládačku!

Radka Kvačková, Lidové noviny – Akademie, 2. 3. 2009

Slib zněl – navýšení nenáročných složek platů pedagogů bude plynule pokračovat z loňského roku, kdy se v posledních měsících rozeplávalo 500 milionů. Jenže se to hned na začátku roku zadrhlo. Kde vlastně chyba nastala, se těžko hledá. Ministerstvo tvrdí, že všechno maximálně urychlilo. Kraje na konci minulého roku ale říkaly, že peníze ještě nedostaly. A ředitelé škol by to prý podle MŠMT všechno měli chápat a to, že se výplata dotací zpozdjuje, prostě pokrýt ze záloh,

kteří dostali. Házet na ně ale zodpovědnost za důsledky zbytnělé byrokracie není odvážné ani seriózní.

Radmil Švancar, Učitelé listy, 10. 2. 2009

Liška velmi dobře stabilizoval resort, který byl před jeho příchodem v hodně špatném stavu. Spolupráce je standardní. Určitě to nemám snazší při získávání financí než jiní rektori. Systém musí být takový, aby nezáleželo na tom, co si řekne rektor s ministrem nebo premiérem, ale aby se postupovalo podle jasných kritérií.

Rektor Masarykovy univerzity Petr Fiala v rozhovoru pro Euro, 9. 2. 2009

PŘEDSTAVUJEME PUBLIKACE

Rozhodování žáků při volbě vzdělávací cesty a úspěšnost vstupu na trh práce

Publikace je sondou založenou na šetření absolventů středních škol, kteří se zúčastnili jako patnáctiletí výzkumu PISA-2003, a vybraného vzorku jejich zaměstnavatelů. Podrobně osvětluje proces výběru střední školy a oboru i důvody pozdějších změn, ukazuje vliv rodinného a sociálního zázemí, mapuje úspěšnost vstupu absolventů na trh práce, jejich připravenost a také spokojenost s podmínkami v zaměstnání. Kniha přináší také názory zaměstnavatelů na to, co je u absolventů podstatné, aby získali dobré pracovní uplatnění. Může sloužit jako zajímavý informační zdroj pro poradenské instituce, školy i zájemce o vzdělávání a také pro subjekty veřejné a státní správy. Publikaci vydal Národní ústav odborného vzdělávání (www.nuov.cz).

Evropské jazykové portfolio – Příručka pro učitele a školitele

Tato příručka je určena učitelům, školitelům učitelů a studentům pedagogických fakult, kteří se chtějí seznámit s Evropským jazykovým portfoliem (EJP) a prostudovat jeho pedagogické funkce. Měla by sloužit jako pomocný materiál pro kurzy zaměřené na EJP a zároveň jako materiál pro jednotlivé učitele, kteří EJP při výuce používají. Publikace v hodnotě 60 Kč je k dispozici pouze v tištěné podobě. Lze ji zakoupit na internetové adrese <http://obchod.tauris.cz/> nebo v prodejně Zákaznického informačního centra Ústavu pro informace ve vzdělávání na Senovážném nám. 26 v pracovních dnech od 8:00 do 16:00 hodin.

Výzkum TIMSS 2007 – Obstojí čeští žáci v mezinárodní konkurenci?

Uvedená publikace prezentuje výsledky šetření TIMSS 2007, které sledovalo matematické a přírodovědné dovednosti v populaci devítiletých a třináctiletých žáků. Publikace je rozdělena do tří hlavních částí. Úvodní část obsahuje konkrétní výsledky z matematiky a přírodních věd, ve druhé části nazvané Škola, žáci, učitelé jsou uvedeny kontextuální informace, a sice podmíněnost výsledků žáků organizací a podmínkami výuky, učitelé a jejich přípravou či postoji žáků. V přílohách jsou podrobněji charakterizovány vědomostní úroveň a náročnost úloh je ilustrována příklady. Publikace je v elektronické podobě umístěna na webových stránkách Ústavu pro informace ve vzdělávání <http://www.uiv.cz/clanek/716/1610>.

Přechod absolventů vyšších odborných škol do praxe a jejich uplatnění – II. etapa

Tato publikace je založená na dlouhodobém sledování stejného vzorku absolventů vyšších odborných škol, přičemž první etapa se týkala studentů těsně před absolováním, druhá etapa se uskutečnila o tři roky později. Text postupně odhaluje změny v názorech a postojích absolventů vyšších odborných škol poté, co prošli konfrontací s pracovním trhem. Ukazuje rovněž hlavní důvody těchto odlišností a tím přispívá k pochopení snižující se poptávky po studiu na vyšších odborných školách. Publikace, kterou vydal Národní ústav odborného vzdělávání, upozorňuje i na specifické problémy v jednotlivých oborech.

Zahájení diskuze k tvorbě Standardu kvality profese učitele

Veřejná diskuze k tvorbě Standardu kvality profese učitele právě začíná! Jste učitel či učitelka? Pak se Standard týká právě a především Vás! Zapojte se do debaty a diskutujte s námi! Napište nám své návrhy, připomínky, doporučení! Jakékoli podněty k tomuto tématu je možné zasílat na adresu standarducitele@msmt.cz. Text návrhu Standardu kvality profese učitele naleznete na www.msmt.cz. Do diskuze se zapojte na <http://standarducitele.rvp.cz/>

Otevřený zpravodaj MŠMT | Evidenční číslo: MK ČR E 18171 | ISSN 1803-4004 | Vydává MŠMT v nakladatelství Tauris, ÚIV | Redakční rada MŠMT: ing. Kateřina Böhmová, Mgr. Helena Müllerová, Mgr. Ondřej Gabriel
Adresa redakce: odbor vnějších vztahů a komunikace MŠMT, Karmelitská 8, 118 12 Praha 1 | Email: helena.mullerova@msmt.cz | Tiskne: Tauris, ÚIV | Internetová podoba na: <http://www.msmt.cz/ministerstvo/zpravodaj>

ČESKÉ PŘEDSEDNICTVÍ V RADĚ EU

EU2009.CZ

První půle českého předsednictví v Radě Evropské Unie je za námi. Přinášíme Vám několik fotografií z akcí, které během uplynulých třech měsíců proběhly.

